

'อว.'ผสานพลังทุกหน่วยงานสร้าง'วัฒนธรรมวิจัย'พัฒนาท้องถิ่น

คณะผู้บริหารหน่วยงานต่างๆ ภายใต้อุทยานวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เดินทางไปยัง จ.ตรัง และจ.นครศรีธรรมราช เพื่อตรวจเยี่ยมความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน “บทบาทมหาวิทยาลัย พัฒนาพื้นที่ : นวัตกรรมการสร้าง เศรษฐกิจชุมชนบนฐานทรัพยากรพื้นที่ถิ่นและภูมิวัฒนธรรม” ภายใต้อุดมการณ์โครงการวิจัยต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อวันที่ 25-27 ก.ย. 2563 ที่ผ่านมา

ศ.(พิเศษ)ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ กิตติ สัจจาวัฒนา

ศ.(พิเศษ)ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) กล่าวว่า การนำหน่วยงานสนับสนุนงานวิจัยต่างๆ ของกระทรวงมาลงพื้นที่ร่วมกันเป็นคณะใหญ่ เพื่อให้ทุกคนเห็นภาพร่วมกัน เพราะต้องการให้ผู้บริหารของหน่วยงานเหล่านี้ช่วยกันเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อต่อยอดหรือส่งเสริมให้เกิดประโยชน์กับพื้นที่มากที่สุด

อีกทั้งเพื่อให้เกิดคำว่า “วัฒนธรรมวิจัย” กระจายไปสู่ระดับท้องถิ่นและชุมชนทั่วประเทศ ซึ่งตนขอชื่นชมทุกพื้นที่ที่ได้ตรวจเยี่ยมในครั้งนี้ว่า ทุกเรื่องเป็นผลสำเร็จจากงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่สร้าง

เศรษฐกิจฐานรากได้อย่างแท้จริง ทำให้เห็นว่าในวิกฤติที่ผ่านมาทั่วประเทศต่างได้รับผลกระทบ แต่สิ่งหนึ่งที่ได้จากการลงพื้นที่ครั้งนี้คือ หากเศรษฐกิจฐานรากดี จะส่งผลให้การฟื้นตัวเป็นไปอย่างรวดเร็ว

ศ.(พิเศษ)ดร.เอนก กล่าวต่อไปว่า การลงพื้นที่ตลอดทั้ง 3 วัน ตนพบเจอแต่ข่าวดีที่เกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์ผลงานวิจัย ทั้งงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ศึกษาด้านการจัดการทรัพยากร และยกระดับสินค้าของชุมชนท้องถิ่นให้ชุมชนมีรายได้มากขึ้น หรืองานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ทำตัวเป็น demand หรือ ตลาดให้กับผ้าทอพื้นถิ่น

จากกลุ่มผู้ผลิตในชุมชนต่างๆ และการสร้างเศรษฐกิจบนฐานทุนทางวัฒนธรรมให้กับตลาดทุ่งสูง ของมหาวิทยาลัยศิลปากร ล้วนแต่ทำให้เห็นถึงศักยภาพของงานวิจัยที่เข้าไปทำกับคนในพื้นที่และช่วยแก้ปัญหาให้เขาได้จริง ที่สำคัญทำให้เห็นว่าชาวบ้านเหล่านี้ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 น้อยมากหรือแทบไม่กระทบเลย เนื่องจากมีเศรษฐกิจฐานรากที่เน้นการพึ่งพาตนเองไม่ได้เน้นไปที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

ขณะเดียวกันจากเสียงสะท้อนของชาวบ้านในชุมชนทุ่งสูง ทำให้ตนทราบว่ารายได้ของคนที่นี่บางรายกลับเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ดังนั้นการมาดูงาน

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 900

Section: ทั่วไป/ -

วันที่: จันทร์ 5 ตุลาคม 2563

ปีที่: 41

ฉบับที่: 14405

หน้า: 17 (ล่าง)

Col.Inch: 94.57

Ad Value: 85,113

PRValue (x3): 255,339

ศิลปิน: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: 'อว.' ผสานพลังทุกหน่วยงานสร้าง 'วัฒนธรรมวิจัย' พัฒนาท้องถิ่น

พื้นที่เทศบาลทุ่งสงทำให้ตนได้เห็นโมเดลการทำงานใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์ต่างไปจากเดิมที่ทุกฝ่ายได้ประโยชน์ร่วมกัน ไม่มีการทะเลาะกัน แย่งงานกันเหมือนแต่ก่อน เป็นโมเดลใหม่ที่เป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับทุกหน่วยงาน

“ผมเห็นรูปแบบการทำงานใหม่ที่สร้างสรรค์ เห็นการทำงานร่วมกันของท้องถิ่น นักวิจัย ประชาคมในพื้นที่ซึ่งพื้นที่เทศบาลเมืองทุ่งสงเป็นตัวอย่างที่ดี เราจะไม่เดินตามโมเดลเดิมที่มีปัญหาอะไรไม่ดีกว่ารัฐมาแก้ไข แต่เราต้องใช้งานวิจัย ใช้สติปัญญา สิ่งสำคัญคือ ต้องใช้เวลา ใช้ความร่วมมือระหว่างนักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ และชาวบ้าน ใช้คนที่มีความเชี่ยวชาญรวบรวมคนเหล่านี้ให้มาทำงานร่วมกัน หากทุกพื้นที่สามารถนำโมเดลนี้ไปทำงานได้ก็จะทำให้ประเทศไทยเจริญขึ้น” รมว.อว. กล่าว

ขณะที่ นายกิตติ สัจจาวัฒนา ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) กล่าวว่า การตรวจเยี่ยมพื้นที่ครั้งนี้ของ รมว.อว. และหน่วยงานต่างๆ ภายได้กระทรวงทำให้เห็นภาพของการทำงานร่วมกัน เชื่อว่าเมื่อทุกหน่วยงานได้ลงพื้นที่ร่วมกันก็จะเห็นทิศทางการทำงานแบบต่อยอดและบูรณาการ ขณะเดียวกัน กลไกการทำงานของ บพท. คือ Area Based เป็นกลไกการทำงานวิจัยที่ต้อนรับทุกความร่วมมือ ทุกเครือข่ายภาคีที่มีใจจะพัฒนาพื้นที่ร่วมกันด้วยความเต็มใจ

ซึ่งพื้นที่หนึ่งๆ สามารถรับการ

สนับสนุนจากแหล่งทุนได้หลากหลาย ขึ้นอยู่กับบริบทและปัญหาในแต่ละเรื่อง เช่น พื้นที่ทุ่งสงแม้จะเคยได้รับทุนจาก บพท. ในเรื่องทุนวัฒนธรรม แต่มีปัญหาเรื่องแหล่งน้ำ ทางสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ซึ่งมีบทบาทหลักก็สามารถเข้ามาทำงานร่วมกันในพื้นที่ได้ เหล่านี้คือภาพการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวง อว. ในการร่วมกันสร้างความเข้มแข็งให้กับพื้นที่ และอนาคตตนต้องการสร้างความเข้มแข็งให้กับพื้นที่จาก Area Manager เป็น Area Based Change Agent คือสร้างผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่

ส่วนรูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่ตรวจงานในครั้งนี้ ก็ได้ทำให้เห็นพลังของความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นโครงสร้างความรู้ในการพัฒนาพื้นที่ที่ใช้ความรู้ไปหนุนกระบวนการชุมชนสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ในขณะที่เดียวกัน ก็ได้เห็นความเข้มแข็งของชุมชนและกลไกในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มทอผ้า กลุ่มปฐมา กลุ่มแปรรูป กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจ กลุ่มประชาคมวัฒนธรรมที่นำบริบทและวิถีชีวิตความเป็นอยู่เดิมมาผนวกกับงานวิจัยเชิงพื้นที่ กระทั่งสามารถสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่นซึ่งเป็นเศรษฐกิจฐานรากได้อย่างแท้จริง

ผอ.บพท. กล่าวต่อไปว่า การทำงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่หวังผลแบบนี้เริ่มจากการทำกรอบแนวคิดให้ชัดเจน แล้วทดลองนำร่อง เพื่อให้เห็น Platform กระบวนการทำงาน กลไกรูปแบบการทำงาน เมื่อแนวคิดประสบความสำเร็จ ก็จะมีการถอดบทเรียนกลไกความสำเร็จ

เป็น Platform การทำงาน และใช้ทุนวิจัยและนวัตกรรมเป็นแรงจูงใจและสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ต่อไปจะเป็นการ repackage เพื่อขยายผล

“จุดเด่นงานวิจัยคือ พื้นที่ทดลองที่สามารถถอดบทเรียนขยายผลได้ต่อไปเราจะขยายผลในสองมิติ เรื่องแรกเป็นการขยายเชิงแนวคิด Area base กับการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนเศรษฐกิจให้เกิดการหมุนเวียนในพื้นที่การสร้างมวลรวมในพื้นที่ผ่านฐานทุนทรัพยากรพื้นที่ ผ่านกลุ่มอาชีพ กลไกกลุ่มอาชีพ การสร้างตลาดในพื้นที่และผ่านฐานทุนศิลปวัฒนธรรม ทำงานผ่านกลไกประชาคมและท้องถิ่น ส่วนเรื่องที่สองจะเป็นการขยายผลเชิงพื้นที่ให้เกิดการพัฒนาที่มีผลกระทบต่อประเทศให้มากขึ้น” นายกิตติ ระบุ

นายกิตติยังกล่าวอีกว่า สำหรับงานวิจัยด้านการสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนฐานทุนทางวัฒนธรรมนั้น เริ่มจากการถอดบทเรียนแล้วเห็นการสร้างกลไกความร่วมมือของประชาคมวัฒนธรรมที่มีท้องถิ่นเทศบาลสนับสนุน แล้วนำงานความรู้มาจัดทำแผนที่วัฒนธรรมและพื้นที่วัฒนธรรมในรูปแบบตลาดวัฒนธรรม จะเห็นมุมของการนำงานวิจัยเป็นกระบวนการเข้าไปสนับสนุนความคิดของประชาคม จนเกิดวัฒนธรรมวิจัย

ในระยะต่อไปจะมีการขยายผลการทำงานจากพื้นที่วิจัยเดิม 18 ย่านเพิ่มเป็นอย่างน้อย 38 ย่าน (38 จังหวัด) รวมถึงจะมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสนับสนุนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จเชิงรูปธรรมที่นำไปสู่การขยายผลได้เร็วขึ้น!!!